

BOGANMELDELSE

Hvordan ser det ud, når man kobler børne/ungdomslitteratur sammen med et stykke faglitteratur ud fra fællestræk i de bagvedliggende teoretiske principper?

Forum Mentum har bedt Bjarne W. Andresen (#2011126) bidrage med et nyt eksempel på bøger der har fællestræk, men er tiltænkt forskelligt publikum. Vi bringer her den tredje anmeldelse, som er en kombination af fagbogen Mod og den skønlitterære fortælling Hviskeleg.

Det er modigt at beskrive så stort et emne på så lidt plads. Anette Prehn har gjort det igen. Endnu en let, overskuelig tekst, som ikke viger udenom at tage fat i tunge begreber

Milgram-eksperimentet viste i 1961, at et tilstrækkeligt autoritært set up kan få mennesker til at gøre uhyrlige ting som at give livstruende stød til det, de tror er forsøgspersoner, som svarer forkert i et læringseksperiment. I Mod bliver forsøget beskrevet grundigt: Baggrunden, forløbet og ikke mindst de resultater, vi kan hente ud af det.

KORT OM ANMELDER

Bjarne W. Andresen er uddannet både lærer, pædagog og master i børnelitteratur. Bjarne er litteraturredaktør på pædagogen.dk, hvor anmeldelserne også kan læses, dog uden den sammenhæng vi har bedt om, og så er Bjarne medlem af Mensa.

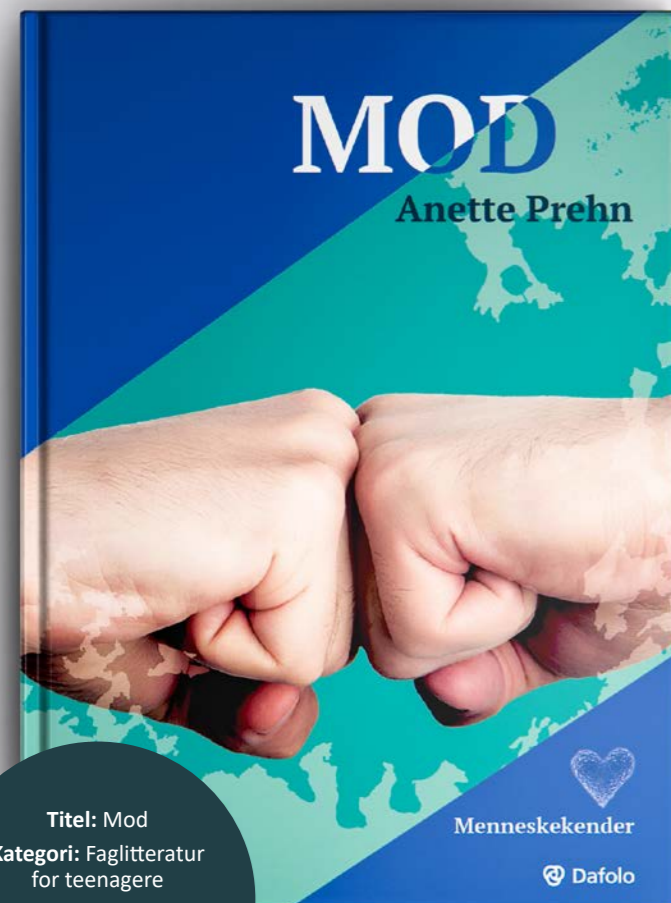
Mennesket er næppe blevet meget modigere siden da. Anette Prehn peger på erfaringer fra det danske og amerikanske militærs tilstedeværelse i Afghanistan, som indtil for kort tid siden leverede afsløringer af samme type som Milgram-eksperimentet. Mere lokale historier fandt (og finder) sted i svømmeverdenen, medieverdenen og det politiske miljø. Forfatteren kan endda komme med en anekdote fra sin egen barndom, hvor det krævede mod at gå imod strømmen, når det var nødvendigt. Hvis hun ikke har fanget læseren før, gør hun det i hvert fald ved at være helt i øjenhøjde med den 14-årige; bogstaveligt talt.

Mod fortæller også om nogle af de forhindringer, der er for at stå på sin ret. Fx at der kan være tale om flydende ansvar, et begreb hentet fra Zygmunt Bauman. Hvem skal man rette sin protest mod, når der ikke er en entydig autoritet?

Man kan også blive offer for en glidebaneeffekt: Når man først har bevæget sig ud på et moralsk skråplan, kan det føles svært at stige af igen, fordi den første handling kommer til at retfærdiggøre den anden handling, herefter den tredje osv.

Der er naturligvis hjælp at hente. Her griber Mod dele af det Hjernesmart-univers, Anette Prehn har beskrevet udførligt i sine øvrige bøger. Værtdiudforskning fx. Der er også noget så konkret som nummeret på Børnetelefonen.

Mod er andet hæfte i serien Menneskekender, som henvender sig til teenagere. På www.hjernesmart.dk kan man finde refleksionsspørgsmål til hæfterne samt supplerende materiale.

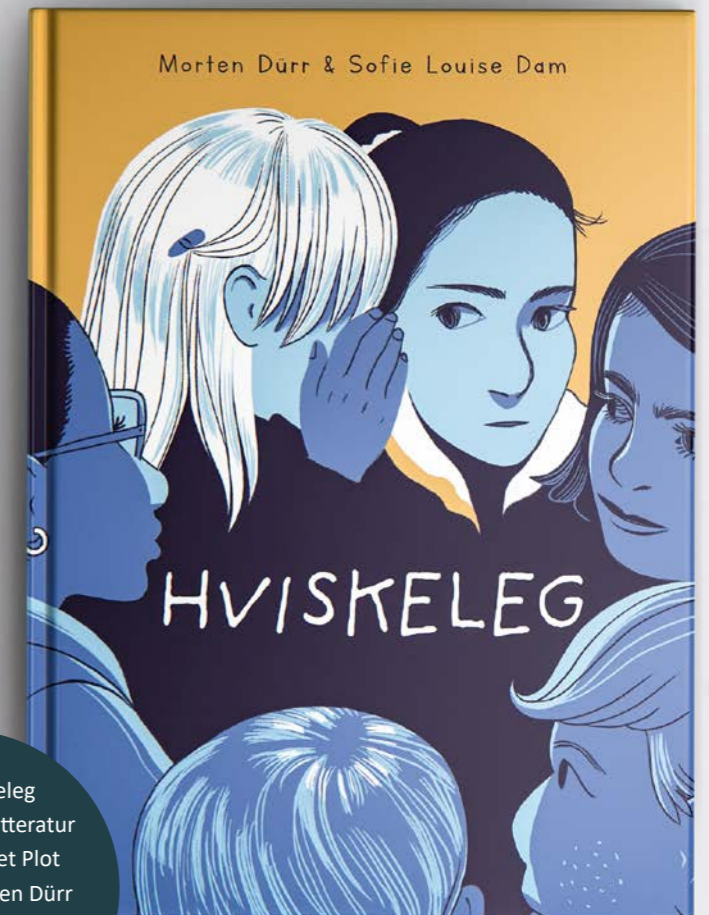

Titel: Mod
Kategori: Faglitteratur for teenagere
Forlag: Dafolo
Forfatter: Anette Prehn
Sider: 24 (små)

Menneskekender
Dafolo

Hvad gør man, når ens veninde fortæller en hemmelighed? En hemmelighed så dyster, at den ikke kan bæres alene? En hemmelighed så utrolig, at der lige netop ikke er nogen, som vil tro på den?

Titel: Hviskeleg
Kategori: Skønlitteratur
Forlag: Forlaget Plot
Forfatter: Morten Dürr
Illustrator: Sofie Louise Dam
Sider: 73

Jeg håber, at alle i løbet af deres teenageår stifter bekendtskab med Menneskekenderserien, enten i skole, fritidstilbud eller privat

Vera kommer i et stort dilemma, da Anna fortæller om sin mor, som slår hende. Det begyndte ellers som en uskadelig leg: Hviskeleg, hvor man skal prøve at opfange, hvad den ene hvisker, og så hviske det videre til den næste.

For dog at gøre noget, fortæller Vera hemmeligheden videre til sine forældre. De møder hende på den værst tænkelige måde: De tror ikke på det. Ligesom de andre veninder heller ikke gør. Til sidst kommer Vera også i tvivl.

Indtil Anna i en senere hviskeleg beder om hjælp. Så fortæller Vera det til sin farmor, som er anderledes handlekraftig: Måske er det ikke nok bare at gå rundt og hviske, vel? Bolden ruller, skolen får besked, og i en gribende slutscene nøjes Anna ikke med at hviske. Hun siger det højt: Min mor er flyttet.

Hviskeleg er en bog om at tage ansvar. At tage ansvar for sig selv og ikke mindst at tage ansvar for sine kammerater.

Fortalt gennem ca. 12-åriges tanker, handlinger og dialog med en nedtonet tekst og en lige så dæmpet illustration. Det er godt, for handlingen råber så meget desto højere.

Læs mere på www.mortendurr.com/hviskeleg, hvor man også kan hente undervisningsmateriale til 5. 7. klasse. Særligt interessant er ti dilemmakort med tekster som "Der er en hård tone og grimt sprog i klassen. Hvad kan man gøre for at ændre det?"

På tomme kort kan man selv skrive sine egne dilemmaer.

Det særlige ved Hviskeleg er, at den så kompromisløst taler til barnelæseren. Som voksen føler man sig ikke mervidende; selv om man skulle have prøvet noget lignende, har man ikke en suveræn løsning på Veras dilemma for en sådan findes ikke.

Når pædagogen ikke har alle svarene, kan barnet bedre komme med sin tvivl. For måske handler det netop ikke om, at der er én rigtig måde at reagere på. Men der er i hvert fald et par forkerte. Og lige der kan den voksne læser lære mindst lige så meget af Hviskeleg, som barnet kan.